

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 k.
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 k.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vétel-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 27. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 február 4.

FELHIVÁS!

Minden magyar ember szívét kitörő öröm fogta el arra a hirre, hogy édes magyar hazánk szent földjéről az ellenséget hős katonáink másodsor is kiverték.

Ebben a nehéz, de dicső munkában oroszán rész jutott a mi derék honvédeinknek s közöttük a mi szeretett házi ezredünk, a halál-megvetéssel harcoló dicső nagyvárad 4-ik honv. gy. ezrednek.

Nekünk itthon maradottaknak egy kötelességünk van, minden nap azon gondolkodni, mikép róhatjuk le hálánkat szeretett véreink iránt, miképpen enyhítsük szenvedéseiket és miképpen támogassuk élethalál küzdelmeikben.

Most arról értesültem, hogy hős honvédeink ruházattal jól el vannak látva, de hiányzanak a rettentő hideg ellen a bor, cognac, likőrfélék, szállítható ételneműek, mint szalámi, szardínia, száraz sütemények, cigaretta, szivar, dohány stb.

Ezekből szándékozom most egy nagy küldeményt összegyűjteni; kitől szerezhetném be ezt mástól, mint attól a jószívű közönségtől, mely a háboru első napjától kezdve hívó, illetve kérő szavamra mindig elhozta a haza oltárára fillérjeit s megvagyok győződve, hogy most is segítségemre lesz hazafias céлом elérésében.

Kérem tehát a jólelkű sziveket, küldjenek természetbeni adományokat, vagy e célra fordítandó pénzbeli ajándékokat.

Ha a gyűjtés sikerül, amiben egy percig sem kételkedem, szándékomban van hős háziezredünket a harc téren személyesen felkeresni,

vagy ha ez nem volna lehetséges, a szeretet adományokat megbízott által fogom elküldeni, hogy azok minden esetre hős honvédeink kezéhez jussanak el.

A bor, cognac, rum stb. italneműeket kérem lepecsételt üvegekben, az üveg tartalmának külső

megjelölésével, lehetőleg szalmatokban, az élelmi cikkeket pedig ládába csomagolva legkésőbb folyó hó 15-ig (Városház I. emelet 2. sz. alá) küldeni.

Nagyvárad, 1915 február hó 2.

Rimler Károly,
polgármester.

Vitéz honvédeinknek.

— A polgármester felhívása. —

Nagy idők ismétlődnek. Eljött a leszámolás ideje a magyar nemzet legerősebb ellenségével, az oroszral.

A cár birodalmában azt hitték, hogy most is könnyű prédára találjanak. Már másodizben lepték el a Kárpátok béceit. Vitéz csapataink azonban hősiességgel kergették vissza az Ázsia belsejéből reánk uszított félvad csapatokat s fegyverrel irták meg a világháboru történetének legszebb napjait.

A háboru borzalmai között is büszkeséggel gondolunk a Kárpátokban küzdő derék katonáinkra, akik küzdve a tél rémes akadályával, már másodizben tisztították meg hazánkat a muszka csapatoktól.

És ebben az óriási küzdelemben, amelyhez Isten után a lelkeket hevítő, önfeláldozó hazaszeretet adott erőt és bátorságot, első sorban és főként derék honvédeinké az oroszánrészt, akik között harsó dicsőségtől övezve látjuk a nagyvárad 4. honvédezred kiváló hadfiát.

Amidőn felemelő érzéstől eltelve gondolunk derék fiainkra, akiknek szuronyai elől véres fejjel futott a szorosokon át a muszka áradat, ne feledkezzünk meg a velük szemben reánk háruló nagy és szent kötelességekről.

Mi, akik nem vehettük ki részünket a nagy küzdelemből, nemcsak a győzelem fe-

letti örömben osztozunk velük, hanem áldozatkészségünkkel mutassuk meg, hogy át-érezzük azokat az emberfeletti fáradságokat, amelyeket ők átszenvedtek s méltók vagyunk hozzájuk.

Mutassuk meg, hogy amit eddig tettünk értük, az még korántsem elég, mert az ő harcakészségük, véréldozatuk, heroikus küzdelmük nélkül megismétlődtek volna a rég mult idők szomorú napjai s a cár hordái már előzölötték volna szép hazánkat. Nincs senki, aki mondhatná, hogy már eleget áldozott, mert ők életüket, vérüket tették le a haza oltárára.

Rimler Károly polgármester, a város első polgára fordul hozzánk, hogy bátor és vitéz honvédeinknek szerezzünk örömet áldozatkészségünkkel s edesítsük meg nehéz küzdelmük napjait. Bizonyára újabb erőt, kitartást merítenek honvédeink a további nehéz időkre, ha látják, hogy szívvel-lelélekkel velünk érzünk s hálatalten méltányoljuk önfeláldozásukat.

Rimler Károly polgármester szép terv megvalósítását tüzte maga elé. A harc téren megakarja látogatni a derék nagyvárad honvédeket s hogy ne menjen üres kézzel, a nagy közönséghez fordul, hogy ajándékozza meg honvédeinket. Bizonytal nem lesz senki, aki a felhívásra valamivel hozzá ne járulna ahhoz, hogy a polgármester utja minél kedvesebb öröm legyen hős katonáinknak.

Fehér hét Czillér áruházában.

3750 darab \equiv
himzett női ing

érkezett, melyek leszállítása Galiciába akadályozva lett, sikerült olcsón megvennem. Ezeknek olcsó eladását HÉTFÖN, 1915. február hó elsején megkezdtem. Czillér Imre.

Anglia rémnapijai megkezdődtek.

Ennek a mostani rettentő emberpusztításnak gonosz mérégkeverője, Anglia úgy képzelte, hogy a nagy emberpusztítást kényelmesen páholyból fogja végignézni; így tett a napoleoni időkben is. Azt hitte, a szárazföldi nagyhatalmak tönkreteszik egymást mire kimérült valamennyi nemzet, mire minden országban csak megtört agyak és gyermekek maradtak a kipusztított javakorbéli férfiak helyett: akkor Anglia bevonul mindenüvé az ő iparával és kereskedelmével s urává lesz a világnak.

Ezt az elvetemült raffinériával kiszámított tervet sülyesztik most a tenger fenekére a német buvárhajók.

A tengeralatti német hajók egyenesen azzal az utasítással futottak ki kikötőikből, hogy a hány angol hajót találnak, legyen az kereskedelmi vagy hadihajó, azt irgalmatlanul el kell sülyeszteni. Tíz percet kap

a legénység, hogy esónakokon meneküljön; tíz perc múlva az angol nép elvesztett sok millió értékű, többnyire élelmiszerszállítmányt. Jó az a tengeri halacskáknak. Elvégre ha Anglia odavitte a szárazföldet, hogy itt ezer és tizezer és százezer erős férfi erdei vadak tápláléka lesz, egyelőre még igen csekély viszonzás, ha csak az angolok élelmiszereit adjuk a tengeri szörnyeknek.

Ez még csak bevezetés; de Anglia már ettől is megremegett. A levegőben Zeppelinnek, a tengeralatt az U 19 és U 21 — Angliában egyszerre irtózatossá lett a drágaság és hangos a sírás a nemzetközi jog megsértése címén.

A páholyba becsapott az első bomba; jön a többi is. Vilmos császár megmondta, hogy neki meglepetése „kedves unokaöccse,” britnek a királya számára. És amit a németek császára ígér, azt meg is szokta tartani.

A blokád miatt megdrágult a kenyér Angliában.

Budapest, febr. 3. Amsterdamból jelentik: A német tengeralattjárók sikere az angol tengeri kereskedelem ellen mély benyomást tett. Valószínűnek tartják, hogy hamarosan csak hadihajókkal kísért gőzösökkel merészkednek ki a tengerre az angolok. Az angol hivatalos felháborodott tiltakozásának **semmi hatása sincs s hollandi közvéleményre.**

Budapest, febr. 3. Londonból sürgönyözik: A Lloyd biztosító társaság a német tengeralattjárók működésének a hatása alatt **száz százalékkal fölemelte a biztosítási díjtételeket.** A liverpooli parti hajók díjtételei **5 százalékról 21 százalékra szöktek föl.**

Budapest, febr. 3. Londonból táviratozák Amsterdamban keresztül:

Az angol lapok kétségbeesetten írják a német haditengerészet bámulatos akcióképességéről. Londonban a kenyérrák a né-

met tengeralattjárók első sikereinek a hírére hirtelen emelkedtek.

Budapest, febr. 3. (Cenz. táv.) Rotterdamból sürgönyözik:

Az élelmiszerek, különösen a gabona, lisztfélék és nyersárak ára **óriásit emelkedett Angliában.** A fogyasztók körében valószínű pánik keletkezett. E hó 13-án negyvennégy nagy angol városban roppant tüntetésekre készülnek a drágaság ellen.

Budapest, febr. 3. (Cenz. táv.) Berlinből jelentik: A Reichsanzeiger írja:

Anglia nagyobb csapat és hadiszállítmányt tervezett átvinni Franciaországba. Ezt minden rendelkezésünkre álló erővel megfogylyuk akadályozni. Figyelmeztetjük ezért a semleges államok kereskedelmi hajóit is, hogy menjenek Skócia megkerülésével az Atlanti tengerre, mert a francia északnyugati partokon a **hajózás veszedelemben van.**

Nyugtalanág Angliában.

Budapest, február 3. A Hamburg Fremdenblattnak jelentik Amsterdamból: Az angol kereskedelmi gőzösök elsülyesztése nagyobb nyugtalanágot kelt Angliában, mert Anglia szűkben van élelmiszer szállításra szolgáló szállítóhajóknak és mert ezek a hajók Londonban és Liverpoolban nem köthetnek ki az ottani munkáshány miatt. A londoni és liverpooli kikötő forgalma majdnem teljesen fennakadt.

Az angol admirális felszólítása.

Budapest, február 3. A Wolf ügynökség biztos forrásból jelenti, hogy az angol admirális felszólította a kereskedelmi gőzösökét a semleges lobogók kitűzésére. A hajók a származási jelvényeit be kell fedni, a társaság zászlaját sem szabad használni.

Anglia csapatokat szállít.

Budapest, február 3. Brüsszelből jelentik: Az angolok január közepe óta naponta 4000 embert szállítottak Portsmouth-

ból Havreba. Angliában és Franciaországban a belga menekülteket 18 és 30 év között erőszakkal besorozzák.

Az entente hatóságainak távozása Kairóból.

Budapest, február 3. Milanóból jön a hír, hogy az angol egyiptomi hatóságokat Kairóból Alexandriába helyezték át. Az orosz és francia konzulok is elhagyták Kairót.

A félelmes tengeralatti német flotta.

Budapest, február 3. Londonban megriadva híresztelik, hogy az Ir tengeren és a csatornáknak tucat számra járnak a német tengeralattjárók.

A Katholikus Kör második háborus délutánja.

Minden tekintetben páratlan sikerrel zajlott le a Katholikus Kör második háborus délutánja, melyet február 2-án tartottak meg a Katholikus Kör Szent László termében a nagyváradai Vörös Kereszt Egyesület fehérnemű osztálya és konyhája javára. Nemcsak a műsor volt élénk és változatos, hanem annak minden egyes pontja a maga nemében oly magas színvonalon állott, hogy ily változatos, ilyen előkelő nivóju háborus ünnepélyt Nagyváradon még eddig nem rendeztek. Ezzel a háborus délutánal ismét beigazolta a Katholikus Kör, hogy méltán foglalja el azt az előkelő helyet Nagyvárad társadalmi intézményei közt, melyet évek óta betölt. Az új palota a Katholikus Kör létfeltétele megtelt új szellemmel és ez az új szellem Nagyvárad város legelőkelőbb köreit vonzza magához. Ez azoknak a falaknak igazi jelentősége, melyeket oly megértő lélekkel emeltetett a nagyváradai katolicizmus nagy mecénása, feledhetlen Belopotoczky Kálmán püspök.

A háborus délutánt a honvédszenekar nyitotta meg Rossini Tell Vilmosának nyitányával. Aki ismeri a honvédszenekart és annak kiváló karmesterét, Scharf Károlyt, annak fölösleges bővebb dicsőretet írunk. Az előadás tökéletes volt, mint Nagyvárad első katonazenekarának minden egyes fölépése.

„Az európai népek háborujáról és kultur közösségéről” dr. Rédey Kornél prem. tanár tartott magas színvonalu előadást. A rövid, de annál tartalmasabb előadást, melyet lapunk mai számában egész terjedelemben közlünk, a közönség feszült figyelemmel hallgatta és végül az előadót zajos tapsokkal jutalmazta.

Meglepetés következett ezután. Fogarassy János, ki jelenleg vendég Nagyváradon, lépett az emelvényre. A program két énekszámot jelentett. A közönség kíváncsian, kissé hidegen nézte az idegen urat, kinek fellépését még csak előzetes reklám sem vezette be kellőleg. Amint azonban első énekszámába belekezdett, a közönséget egyszerre meghódította. Gyönyörű basszus hang, amint eddig Nagyváradon nem sokat hallottunk. Ami férfias erőt és melegséget, lágy-ságot és csengést egy elsőrangú basszus hangtól meglehet kívánni, az Fogarassy János hangjában mind benne van. Mikor első énekét, Beleznay pompás Szibériai dalát befejezte, a közönséget ez a művészi szép basszus hang annyira frappírozta, hogy önkénytelenül kitört a tapsok közül a „hogya volt” kiáltás és ami hangversenyeknél szinte szokatlan: a művész kénytelen volt ismételni. Hasonló nagy sikere volt a második énekszámának, Csiky János Halál himnuszának. Még ráadást is kért és kapott a közönség: Beleznay Antal egyik kuruc dalát adta elő Fogarassy, szintén óriási hatással. A közönség percekig ünnepelte a kitűnő művészt. Az éneket Beleznay Antal kísérte zongorán az ő szokott diszkrét művészetével.

Tóth Elek két gyönyörű szavalattal ragadta tapsokra a közönséget. Szabolcska Mihály csatateri legendáját és Farkas Imre Halál táncát adta elő azzal a tökéletes művészettel, mely miatt Nagyvárad uri közönsége Tóth Elek egyéniségét évek óta oly kiválóan nagyra becsüli. Mindkét költemény hangulatát pompásan átérzte és gyújtó hatással sugározta át a hallgatóság szívébe.

Ismét énekszám következett: Gődör László, a Nagyvárad előkelő köreiből pompás baritonjáról ismert mezőtelegi állomásfőnök énekelte el előbb Hertzka József

imádságát, majd 1914-ből való katonai dalokat énekelt. Gödör László nemes eszenegéti baritonja kitűnően alkalmas az ilyen dalok előadására. Van benne erő, van benne művészi színezés, ha kell komoly, ha kell pajzán is tud lenni és ami fő alkalmazkodik a magyar dalok minden hangulatához. Igazi magyaros művészet ragyogott minden ének-számából, melyeket a közönség viharos tapsokkal fogadott. Zongorán **Beleznay Antal** kísérte művészileg. Érdekes az 1914-iki katonai dalok eredete is; ezeket maga **Beleznay Antal** gyűjtötte össze a mozgósítás alatt Nagyváradon átvonult, vagy a harctérről az itteni kórházakban ápolt magyar katonák közt. Mind eredeti népies termék és mint ilyenek történelmi jelentőséggel is bírnak. De van művészi értékük is, a melyet Gödör László művészi éneke pompásan kiemelt.

Befejezésül ismét a honvédezenekar szerepelt. Gounod nagy Faust ábrándját adta elő kiváló precizitással, hatalmas művészi erővel. A közönség a legteljesebb megelégedéssel távozott a pompásan sikerült ünnepélyről és teljes elismerését fejezte ki úgy

a szereplők, mint a rendezőség munkája fölött.

A háborús délutánon városunk egyházi, polgári és katonai előkelőségei közül számosan vettek részt, kivált a hölgyközönség zeufolóság megtöltötte a Katolikus Kőr hatalmas ragytermét. A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyeznünk:

Grécz Béla nagyprépost, dr. Karácsonyi János, dr. Vucskics Gyula, dr. Némethy Gyula, Imrik S. Zoltán kanonokok, dr. Fráter Imre, dr. Imrik Péter táblai tanácselnök, Pallay Lajos, Keszthelyi Zoltán, dr. Móré Pál, Szentlélek Kálmán, Gyenge Béla, Székely Sándor, dr. Imrik Gusztáv, Keszte István, Rózsa Ambrus, dr. Krüger Aladár, Niesner Aladár, dr. Kovács S. János, Pajor Kálmán, Vucskics Ottó, Szkuba Gyula, Hencz Aurél, Kacsvinszky Andor, Ssücs Géza, Somogyi Géza, dr. Serly István, Sztarill Ferenc, Debreczeni József, Gálffy Sándor, Sürger Bertalan, Országh Antal, Balogh István, Buday Alajos, Labancz György, Szilágyi Dózsa, Ernyei Gilbert, Faith Ágoston, Leéb Bertalan, Lacsny Ince, Kolozsváry Sándor, és előkelő hölgyközönség élükön a Vörös-Kereszt gárdájának vezérével, úv. Des. Echerollos Kruspér Sándor-néval és Pallay Lajosnéval.

jan. 20-án felvett 600 K egyáltalában nincsenek bevezetve.

Egy másik ügyben 2531 K 71 fill, maradt elszámolatlanul. Nyilvánvalóvá lett az is, hogy valótlan jelentéseket tett és a vizsgálat félrevezetése végett, még a költségjegyzéket sem vezette.

Popa Györgyné hagyatéki ügyében a kötvények behajtásával lett megbízva és ez alkalommal mintegy 3793 K 63 fillért nem vezetett be a naplóba.

Több ügyben állapítottunk meg szabálytalanságot, más ügyekben pedig a bíróságtól kell még előbb bekérni az iratokat.

A közigazgatási bizottság a vármegye alispánjának és az árvaszék elnökének jelentéséből azon részt, mely szerint az árvaszéki elnök feljelentése folytán dr. Ficzek Emil tb. alügyész ellen a fegyelmet megelőző vizsgálat elrendeltetett és ezzel kapcsolatban a nevezett állásától felfüggesztetett, tudomásul vett. Mivel az eddig tartott fegyelmi vizsgálat adatai valamint az árvaszéki elnök által megállapítottak szerint dr. Ficzek Emil tb. alügyész büntető cselekményeket követett el, utasítja a közigazgatási bizottság a vármegye alispánját, hogy a büntető feljelentést az árvaszéki elnök jelentésének hiteles másolatával dr. Ficzek Emil tb. ügyész ellen a kir. ügyészségnél tegye meg.

Büntető eljárás indul dr. Ficzek Emil tb. vármegyei ügyész ellen.

Tegnap tartotta ülését a vármegyei közigazgatási bizottság, amely ülésnek szomorúan érdekes pontja volt **Verner Kálmán** árvaszéki elnök jelentése. Jelentésében az árvaszéki elnök dr. Ficzek Emil tb. ügyész ellen folytatott fegyelmi ügy lefolyásáról számolt be.

A vizsgálat alkalmával arról győződött meg az árvaszéki elnök, hogy dr. Ficzek Emil a kezéhez kiutalt pénzösszeg nem mindegyikével számolt be. E miatt az elnök január 8-án az alispánhoz fegyelmi jelentést tett és Ficzek Emil az állásából felfüggesztették.

Bár a fegyelmi eljárásnak és az állásától való felfüggesztésnek kimondása után dr. Ficzek Emil családja elmeógyógyintézetben helyezte el, a határidőt a vizsgálatra mégis kitűzték és a vizsgálat megindult.

Az alispán utasítására dr. Gyöngyössi István megyei ügyész elhozatta Ficzek lakásáról, az oda jogtalanul elvitt ügyiratokat és ezeknek alapján elkészítette a fegyelmi eljárás anyagát.

Az elnöknek vizsgálata kiterjedt arra is, hogy a megbízás úgy könyveltetett el, hogy megakadályozza a régebben folyamatban levő perfeljegyzések, az ügykönyvben bejegyzett bevételek és kiadások, a pénztári naplóban levő számadások ellenőrzését.

Az elnök a továbbiakban részletesen foglalkozik jelentésében dr. Ficzek Emil szereplésével.

Dr. Ficzek Emil 1911-ben nevezték ki tb. ügyésszé. Először az árvaszéknél volt alkalmazva, később a főügyész mellé rendelték szolgálattételre.

Az 1911. évben 141 megbízása volt, végleg befejezett 141 ügyet és a be nem fejezett ügyek körül öt ügyben csak a költség behajtás van még hátra. Egy gondnoksági ügyiratai azonban nem voltak feltalálhatók.

Az 1912. évben 155 megbízása volt, ezek közül 48 ügy nem lett befejezve, de mivel 71 ügy iratát találták nála, ezen 71 ügyet vizsgálták meg és ezekben szabálytalanságot egyáltalában nem vettek észre. Három ügy

irata nem található. Kettő gondnoksági és egy kölesön ügy.

Az 1913. évben 248 ügyben kapott megbízást, 31 ügy maradt elintézetlen, lakásáról 38 ügyiratot hoztak el és 6 esetben állapítottak meg szabálytalanságot.

Az 1914. évben 11 ügyben nyert megbízást. Öt ügyben nem találtak szabálytalanságot. Egy gondnoksági ügy iratát nem találták fel.

Összesen 561 ügyben lett megbízva, 120 ügyet nem fejezett be és 16 ügyben követett el szabálytalanságot.

Az első panaszt 1914. augusztus 17-én adták be ellene. Az elnök azonnal felkereste Ficzeket, vizsgálatot akart indítani ellene, de nem tudta megtalálni. Végre ez a panasz elintéződött.

Ezután azonban egymásután érkeztek a panaszok Ficzek ellen, az elnök határidőt tűzött ki, de a határidőt Ficzek sohasem tartotta meg. Az elnök erre figyelmeztette, hogy ha meg nem jelenik és az ügyiratokat be nem szolgáltatja, akkor fegyelmet indít ellene. Ficzek haladékot kért azzal az igérettel, hogy jelöltet fogad fel és az összes írásbeli hiányokat pótolja. A haladék terminus után az elnök kérdőre vonta Ficzeket és ez ekkor oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy a nála levő pénzekről nem számolt el. Mikor az elnök a Ficzek részéről megbízott dr. **Demetovits Elek** által meggyőződött erről, megtette Ficzek ellen a fegyelmi feljelentést.

A fegyelmi feljelentésben foglaltak nagy része már az eddigi vizsgálat folyamán beigazolást nyertek.

Beigazolást nyert az, hogy egy ügyben a kiskorúak tulajdonát képező ingatlanra vonatkozó adás-vételi szerződést kötött, jöllehet az árvaszék ezt két ízben megtiltotta.

Az eladásból befolyó összeget felvette, sőt az apa képviselésében a vevőt be is perelte.

Az elkövetett szabálytalanságok nem voltak pontosan megállapíthatók, mert pl. az 1913. szept. 18-án felvett 300 K, az 1914.

A pápa szentségimádást rendel február 7-én.

Már közöltük, hogy a pápa **Ó Szentsége** február 7-ére általános szentségimádást rendelt el egész Európában.

Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök legutóbbi körlevelében hozza hívei tudomására ezt a pápai rendeletet, melyről következőkben emlékeznek meg:

Szentséges Atyánk, XV. Benedek pápa kormányzásának első pereétől kezdve vérző szívvel látja a szörnyű világháborút, mely annyi fiatal életet olt ki, családokat, városokat és virágzó nemzeteket dönt a pusztulás gyászába. Tudva azt, hogy az Ur, ki ostromozva gyógyít s megbocsátva fenntart és felemel, a bánatos s alázatos szívek imájára hajlik, midőn egyfelől felhívja s buzdítja a papságot és a hívő népet, hogy az önmegtagadás cselekedeteit végezzék ama bűnök kiengesztelésére, melyek Isten méltó büntetését vonják az emberiségre, másfelől azt kívánja, hogy az egész keresztény katolikus világ alázatos és buzgó imával forduljon az Urhoz, hogy kieszközölhessük az Ő irgalmától a várva várt békét.

E célból **Ó Szentsége** elrendelte, hogy Európának összes székesegyházaiban, plebániái és szerzetesi templomaiban f. é. február 7-ikén, vagyis Hatvanad vasárnapon a következő ájtatosságok végeztessenek.

Réggel a konventuális, vagy plebániái mise után ünnepélyesen kiteendő a legméltóságosabb Oltárszentség.

A legméltóságosabb Oltárszentség nyilvános imádságra egész napon át kitéve marad s felette kívánatos, hogy az imádságban arányos beosztással a gyermekek is részt vegyenek.

Este a legméltóságosabb Oltárszentség behelyezését megelőzőleg elvégzendő a szent Olvasó s utána a béke elnyeréséért **Ó Szentsége** által szerkesztett alábbi imádság. Ezt követi a Mindszentek litániája a hogyan a keresztjáró napokon szokás pro pace oratioval. (Rituale 122* oldal.)

Záradekul szokott módon a legméltóságosabb Oltárszentséggel áldás adatik.

A könyörülő Isten áldásainak minél bő-

ségesebb elnyerése végett Szentséges Atyánk szeretettel buzdítja az összes híveket, hogy ezen alkalomból minél tömegesebben járuljanak a bűnbánat szentségéhez, és az Ur asztalához s hogy ezt előmozdítsa, mind azoknak, akik meggyónnak, megáldoznak s délelőtti vagy este részt vesznek az ájtatóságon, vagy legalább egy ideig a kitett legméltóságosabb Oltáriszentség előtt imádkoznak, teljes bucsut engedélyez. Erről a hívet Gyertyaszentelő Boldogasszonyünnepén már a szószékről értesítették és buzdították, hogy a nap folyamán ki ki amikor teheti, látogassák a legméltóságosabb Oltáriszentséget és iparkodjanak a szentségekhez való járulással a teljes bucsut is meggyerni.

Végül a megyéspüspök közli az imádságot, melyet ez alkalomra maga a pápa írt, amely a következő:

Imádság.

Lelkünk mélyen megrendülve a háboru borzalmaival, amelyek elárasztják a népeket és nemzeteket, hozzád futunk Ur Jézus s a Te szentséges Szivedben keressük az utolsó menedéket. Tőled, az irgalmasság Istenétől, kölnyhullatás között kérjük a szörnyű csapás elmúltát; Tőled, a békeesség fejedelmétől várjuk szívünk forró vágyával a békét. Isteni Szivedből sugározzad e világra a

szerepetet, hogy minden egyenetlenkedés multával, csak a szent Szeretet uralkodjék közöttünk, emberek között. Földi vándorlásod idején, Szived a leggyengédebb részvétől dobogott a szükségben vergődő emberi nem iránt. Oh hadd induljon meg értünk a Sziv most a gyászos gyűlölésnek és rettenetes öldöklésnek napjaiban.

Szánd meg a sok kesergő anyát, akik fiaik sorsáért remegve aggódnak; szánd meg azt a számtalan apátlan árvát és családot; könyörülj meg Európa szenvedésein, amely felett a romlás réme ül. Sugalld az uralkodóknak és a népeknek a békülékenység szellemét, szüntesd meg az ádáz viszályokat, amelyek a nemzetek szívét tépik, marcangolják. Engeszteld a haragvókat, hogy ismét a béke esőkjával üdvözöljék egymást mindazok, akiket drágalatos véred árán testvérekké tettél. És amint egykoron szent Péter apostolnak esdő kiáltására: „Ments meg Uram minket, mert elveszünk!” kegyelmes könyörülettel feleltél és lecsendesítetted a háborgó hullámok felett a vihart, úgy most is hallgasd meg a mi bizó könyörgésünket s add vissza a háborgó világnak nyugalmat és békéjét.

Te pedig Szentséges Szüz, mint aonyi rettenetes megpróbáltatásaink idején, most is segíts, oltalmaz, meants meg minket! Amen.

Az európai népek háboruja és kulturközössége.

A Kath. Kőr háborus délutánja előadta: dr Rédey Kornél.

Sok ezer évvel ezelőtt, még bibliai időkben az Enyohrates folyó melletti termékeny síkságon összefogott néhány gazdag törzs, hogy ők építenek egy hatalmas tornyot, a honnan büszkén tekinthessenek széjjel, kővér szántóföldeiken és amely csucsvál az égig érve messze hirdesse az emberi erő diadalát. És Babel tornya évről évre épült, az építőknak már óriási magasságba kellett az agyagtégelákat felhordaniok, amikor egyszerre elfelejtették egymás nyelvét és mind-egyikük szájából olyan szavak jöttek elő, melyeket a többiek nem értettek. Az építés abbamaradt, az építők elszéledtek, a törzsek egységének és hatalmának szinboluma csak maradt, összeomlott. Erre a bibliai tornyra emlékeztet a népek egyesülésének az a modern jelképe, mely a babyloni királyok földjénél nem kevésbé szebb és gazdagabb földön épült, hogy háza és örök hajléka legyen az emberi vágyak nagy összetalalkozásának, a békének. A hágai békepalotát be is fejezték, fel is avatták, de mégis utólte a bábéli végzet, mert amikorra azt vártuk, hogy az öt világrész vezetőelméi és kultur-érdekei jöjjenek ott össze, akkorra nem volt aki odamenjen, mert a népek elfelejtették az egymás nyelvén beszélni.

A kulturnépeknek ez a meghasonlása furesán hangzik a XX-ik században, amikor hozzá vagyunk szokva, hogy mindennapi életszükségleteink fel egészen a legelfinomultabb szellemi igényekig a legegységesebb világpiacról nyernek kielégítést.

A piacnak nemzetközisége, a tőkének idegen országokban való elhelyezése, a munkaerőknek ki- és bevándorlása és a gyors közeledés arra a meggyőződés vezettek bennünket, hogy az egész világon kezd kialakulni a kulturnépeknek teljes gazdasági közössége. Hiszen a szellemi életben már ugyanis évszázadok óta tartott a közösség! A művelt világ szellemi közösségének csak egy példájára is elég hivatkozunk, a most világszerte kiforradó demokratizmusra, melynek vezető gondolatai nem egy filozófus és nem is egy nép gondolkozásából pattantak ki, hanem a különböző fajú népek szellemi és anyagi javainak kölcsönhatása által jöttek a világra. A szervezethegükrol és fegyelmheztségükrol híres német szociáldemokraták elméletben és eszmékben ha nem is többet, de legalább annyit köszönhetnek Saint Simonnak, Fouriernek, Jaurésnak és Milleraendnak, vagy a híres belga szociálistáknak, Anseelenek, és Bertramnak, mint Marx, Engels, Bebel, Kautsky vagy Bernstein működésének. A művészi élet kölcsönhatásai pedig már való-ságos közhelyei a történelemnek. Az anyagi és a szellemi életnek ilyen egységes összeforradása idején méltán tűnik fel különösnek a véres háboru a kultur nemzetek között, mikor országhatáraikat a közelmúltban még élénk nemzetközi forgalom hidalta át. Az első pillanatra azt gondolnánk, hogy a meginduló kulturközösség összeomlott és a művelt emberiség ideálja: az országok és világrészek kultüregegsége eltűnt az elérhetetlenség messze kódében. De csak be kell látnunk az emberiség fejlődésének szeszélyes folyamatába, csak tul kell néznünk a pillanat harcain és egy hatalmas, tüzes kohóban találjuk magunkat, amelyben izzón forr minden eddigi emberi alkotás, s amelyből — ha joggal következtethetünk a multból a jövőre — az emberi értéknek újabb és tisztább egysége fog kikerülni. Mert mit is értünk a kultura közössége alatt? Napjainkban, amikor a nemzeti közösségek, kifejlődését már már elértük, a népek és fajok kulturközössége alatt nem érthetünk mást, mint a nemzetek egyenlő jogát abban, hogy

Galiciában megkezdődtek a harcok.

Budapest, február 3. Molnár Ferenc je-lenti Az Estnek a főhadiszállásról:

A galiciai fronton a nyugalmat heves harcok váltottak fel. Az uszoki szorosról nyugatra erős tüzérségi harcok folynak, a gyalogság küzdelmei is egyre hevesebbek.

Uzsoktól keletre csak kisebb lokális ütköze-tek voltak. Az erős fagyok csapataink segít-ségére vannak, különösen ott, ahol a had-mozdulatok az országutakon folynak. Prze-myslnél a helyzet nem változott.

Az oroszok balszárnyán lesz a döntő támadás.

Budapest, február 3. Berliini sürgöny sze-rint a Vossische Zeitung katonai munka-társa ezeket írja galiciái harcainkról: Az osztrák-magyar csapatok általános offen-zívát kezdtek az orosz főerő balszárnya el-len. Az offenziva eddig sikeres volt, re-mélhető a további sikerek is. Minél ne-hezebb lesz Nyugat Lengyelországban a né-met fronttámadás a megerősített orosz tá-bori állások ellen, annál nagyobb fontossá-got nyer ez a szárnyoffenziva.

Csapataink a toronyai vonalon is bevonultak Galiciába.

Budapest, február 3. Az Est jelenti: A toronyai vonalon folytonosan üldözve az or-oszokat elfoglaltuk Wyszkow és Ludvikovka galiciái községet.

Az oroszok fejvesztett menekülését me-gnehezíti a méteznél magasabb hó. A mere-dek hegyoldalon valósággal tehetetlenek és visszavonulásuk óriási veszteségekkel jár. Wyszkownál az oroszok két ágyut hagy-tak hátra.

Katonáinak százával kísérik visszafelé az elcsigázott orosz foglyokat.

Hatóságaink az egész vonalon visszatér-tek helyükre.

A semleges világ konferenciája a békéért.

Budapest, febr. 3. Newyorkból je-lentik: Huszonegy amerikai állam bizottsága Bryan külügyi államtit-kár elnökletével a semleges álla-mok világkonferenciáját kezdemé-nyezi a béke érdekében. A mozga-lomba a pápát is bevonják.

Szerbia készül a végső harcra

Szofia, február 3. A bolgár lapok Nis-ből és Pétervárról keltezett táviratokat kö-zölnék, amelyek arról szólnak, hogy Szerbia berendezkedett az osztrák-magyar csapatok offenzívájára. A szerb minisztertanács leg-utóbbi üléséről bizalmas jelentést küldött az orosz kormánynak Szerbia katonai és pénz-ügyi felkészültségéről és — hir szerint — Oroszországtól újabb anyagi támogatást, fő-leg lőszert kért. A szerb hadvezetőség min-den épéklézb embert fegyverbe állított, egyelőre azonban teljesen tájé-koztalanok az osztrák magyar hadvezetőség terveiről. A polgári lakosság a Drina és Száva mentéről már napok előtt elköltözött Nis és Üszküb zsufolva van menekülőkkel, akiknek ellátásáról a szerb kormány alig tud gondoskodni.

A törökök harcai a Kaukázusban.

Konstantinápoly, február 3. A főhadi-szállás jelenti tegnapi kelettel: A kaukázusi arcvonalon a napokban folyt helyi har-cok a mi csapataink sikerével végződtek. Az ellenséges csapatot, mely Tutivianál táma-dott, súlyos veszteségek mellett visszave-ttük. Az ellenség menekülés közben nagy-mennyiségű hadianyagot hagyott kezünkben. Korna környékén egy kis csapat január 31-ére virradó éjjel megtámadott két ellen-séges zászlóaljot, amelyek drótakadályok mögött elsáncolták magukat és jelentékeny veszteséget okozott nekik. Következő napon az ellenség ágyunaszádok fedezete mellett a közelben csapatokat akart partra szállítani, de újra megvertük. Az ellenség sok halottat vesztett, köztük egy századost és egy al-tisztet. (Min. sajtóosztály.)

életerejüket a világ minden részén szabadon kifejthessék.

Sok tekintetben visszatérést jelent ez a régi állapotra, amikor még ősidőkben szabad volt a földön és a vizen korlátlanul járni, amerre csak a szem ellátott; amikor a tyrisi kagylóhalász elvihette evezőshajóján a biborcsigákat Görögországba anélkül, hogy tőle vámot kértek volna. Az embereknek ez a szabad mozgása minden földön és minden tengeren okvetlenül szükséges a kultúra közösségéhez, mert ahol valaki el van tiltva valamitől, ami másnak szabad, ott közösségről nem lehet beszélni. Ilyen beállításban úgy tűnik fel az ember, mint aki szüntelenül köteleket szaggat szét, melyek évezredek keresztlől ápolják a szabad járás-keelésben. Mennyi kötelnek kellett elszakadnia, mennyi bilincsnek szét pattania, míg a rab-szolga és a jobbágy, az iparos és a munkás szabadnak vallhatta magát és érezhette, hogy neki joga van az országban függetlenül élni, ott gyümölcsötvetni keze munkáját, ahová tehetsége huzza, oda költözni, ahol jobb helyet remél, egyszóval szabad neki a földes ura határát elhagynia és vágyaival bejárnia az egész országot. A történelem mutatja, hogy minden nemzet műveltsége ezeknek a lekötött erőknek felszabadítása és a független polgárságba való felfogadása által indult virágzásnak. Ez a nemzeti közösség, ma már minden művelt népnél kifejlődött, hiszen ma már minden művelt ország a jogegyenlőség korszakában mozog.

(Vége köv.)

A vármegyei közigazgatási-bizottság ülése.

Miskolc Ferenc főispán elnöklete alatt tegnap tartotta a közigazgatási bizottság ülését. Az ülésen megjelentek: Fráter Barnabás, dr Wallner Odón, Balogh János, Balogh Elemér, Verner Kálmán, Varró Domokos, dr Kassay Károly, Keszthelyi Zoltán, Németh István, dr Baróthy Pál, Vasady Lajos, báró Podmaniczky Károly, Csapó Kálmán, Pallay Lajos, Száhlender Károly.

Az alispán jelentésének előterjesztése után következett az ülés egyik fontos tárgya Verner Kálmán jelentése dr Ficzek Emil ellen indított fegyelmi ügy lefolyásáról. Erről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Jelentést tett az árvaszóki elnök arról, hogy a hadifogságba esettek gyermekeinek biztosítása végett személyesen jelent meg több járásban az értekezleteken.

A tanfelügyelőség belényesi kirendeltségének a vezetője a járási iskolákban lefolyt nagy jótékony akcióról számolt be.

Az iskolákban a gyermekek 230 klg. szederlevelet gyűjtöttek a katonáknak.

A karácsonyi ajándékokra 730 korona gyűlt össze és a hadikölcsönre 4850 koronát jegyeztek. A bizottság nagy megelégedéssel vette tudomásul a jelentést.

Németh István pénzügyigazgató a múlt év december havának pénzügyi jelentését olvasta fel, amely jelentékeny emelkedést mutatott.

Dr Kassay Kálmán beszámolt a vármegye egészségi állapotáról.

Járvány három esetben fordult elő a megyében. Még pedig a kanyaró, a ronszó toroklob és Komádiban az ázsiai kolera.

Az ázsiai kolerában négy ember betegedett meg.

Ezek közül kettő meghalt, kettő meggyógyult.

Balogh Elemér főjegyző jelentést tett a kórházi szállítókkal folytatott tárgyalásról. Bejelentette, hogy a kórházi szállítók nagy része elfogadta a bizottság azon ajánlatát, hogy az ár emelkedése miatt 25 százalékos kártérítést kapnak. Azonban özv. Piesz Áronné és ifj Popper József 50 százalékos áremelést követelnek.

Miskolc Ferenc főispán kifejti, hogy

az áremelkedése nem képes vis majort és ezért kényszeríteni kell az utóbbi szállítókat szerződésük betartására. Ha nem akarnak teljesíteni köteleességüket, saját költségre a kérdéses cikkeket más szállítóktól kell beszerezni.

A közigazgatási bizottság élénk helyezléssel vette tudomásul a főispán szavait és felhatalmazta az alispánt, hogy a szállítókkal szemben járjon el.

Az ülés több apróbb jelentés után véget ért.

Prémium a katonáknak.

A teli háború borzalmai ellen harcosainknak prémium szükségük Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémiumunkat is a Hadseregélyző Hivatálnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

HIREK

* Ferenc Salvator királyi fenség és gróf Csekonics Endre távirata a Vörös-Kereszt Egylethez.

A Vörös Kereszt Egylet vasárnap délelőtt tartott közgyűlése alkalmából táviratilag üdvözölte Ferenc Salvator királyi herceget és gróf Csekonics Endrét. Tegnap érkezett meg Hlatky Endre főispánhoz, a Vörös-Kereszt elnökéhez a két kimagasló egyéniség köszönő távirata.

Ferenc Salvator királyi herceg távirata:

O császári és királyi fensége Ferenc Salvator főherceg ur a Vörös-Kereszt Egylet üdvözlését melegen köszöni, s azt szívéllyesen viszonzozza.

Brinzey, őrnagy.

Gróf Csekonics Endre távirata:

Évi rendes közgyűlésükből hoztam intézett jóleső üdvözléteért őszinte szívvel mondom meleg köszönetet.

Gróf Csekonics Endre,
kir. biztos.

* Előléptetések a görög kath. székeskáptalanban.

A hivatalos lap legutolsó száma közli, hogy a király a nagyváradi görög szertartású katolikus székeskáptalanban dr Sztán Flórián olvasókanonoknak a nagyprépostságra; Ciceroneszku Sámuel éneklőkanonoknak az olvasókanonokságra; Ardeleán Corjolán őrkanonoknak az éneklőkanonokságra; Sztán Illés iskoláskanonoknak az őrkanonokságra és dr Radu Jakab irodakanonoknak az iskoláskanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyta.

* Requiem Elek Gusztávnéért.

A Magyar Kurir jelenti: Elek Gusztávné született Gázy Etelka esillagkeresztes hölgy lelkiüdvéért ma délelőtt 11 órakor mutatták be az engesztelő szentmiseáldozatot a Ferenc-rendiek belvárosi templomában. Az ünnepélyes requiemet P. Buttykay Antal ferenc-rendi tartományőr celebrálta segédlettel.

* **Kongregációi élet.** Az Urnok Mária-kongregációja ma délután 5 órakor a Szent László fimenedékházban, — az Urak Mária-kongregációja a szokott helyen este fél hét órakor tartja rendes összejövetelét.

* **Nagyváradi tüzérfőhadnagy a repülőgépen.** Molnár Ferenc legutóbbi haretéri levelében egy nagyváradi tüzérfőhadnagyról emlékezik meg, kivel a haretéren találkozott. A főhadnagy: Losonczy Béla, a 19. tábori tüzérezred főhadnagya. A főhadnagy repülőgépen teljesített szolgálatot. A tudósító így ír:

A gépe: Lohner C. 48. A Dunajec partjáról jön, ahol végre sikerült pontosan megállapítania egy orosz ágyúüteg állását. Boldogan meséli, hogy talán már össze is lőtték a mieink az orosz császári batteriát. Elmondja, hogy egyszer már holt hirtét költötték a lapok, amikor Wolbrom és Olkusz közt erős tűzbe került. De csak a combját ütötte meg a golyó. Még egyszer volt igen bajos helyzetben: egyszer Tarnow fölött kilyukasztották az orosz puszkagolyók a benzintartóját, akkor siklórepüléssel eszkekedett le Woinic körül, de az oroszok szemmel tartották. Egy moesárba akadt a gépevel, az orosz ágyuk nem sajnáltak tőle tizenkét gránátot, mikor már tehetetlenül vergődött a földön, de ott se történt semmi baja. A gránátok valóságban a levegőbe röpítették a moesarat és telefröcskölték őt is, a gépet is sárral. De másnap megmentette a gépet, tessék megnézni, semmi se látszik már rajta.

* Előléptetett népfelkelő tisztek.

A Rendeleti Közlöny keddi számunkban közölt katonai kinevezéseken kívül még két főhadnagyi kinevezésről is ad hirt. Eszerint dr Dávidovics Sándor és Dezső Jenő hadnagykot szintén főhadnagyká léptették elő.

* Kozma Samu postafeügyelő

halála. A postapalotán lengő fekete zászló hirdeti a gyászt, alsócsernátoni Kozma Samu ny. posta- és táviráda felügyelő halálát. A kedves öreg ur általánosan kedvelt alakja volt a váradi társaságnak. Már évek óta betegeskedett, de betegsége kedélyét nem volt képes megtörni, mert valóban hős, igazi keresztény lélekkel tűrte szenvedéseit. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy alsócsernátoni Kozma Samu ny. posta- és táviráda felügyelő áldásos életének 64 ik, boldog házasságának 40 ik évében, példás keresztényi béketűréssel viselt szenvedés után, 2 án este egyegyed 8 órakor esendesen elhunyt. Hült tetemeit 4 én délután 4 órakor fogjuk, a Sal Ferenc-utca 8 szám alatti gyászház-tól, az ev. ref. egyház szertartásai szerint tartandó ima után, az olaszii temetőben örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke poraira! Özv. Kozma Samu né szül. varjassi Suhayda Ida neje Iván, fia. Jolán férj. Kufner Alajosné, Irén férj. dr Suhayda Györgyné, Malvin férj. Szalay Lászlóné leányai férjeikkel és gyermeikkel, Kelemen Istvánné szül. Kozma Lilla testvére.

* A borbélyiparos népfelkelők

jelentkezése. A m. kir. nagyváradi 4. népfelkelő parancsnokság 146—1915. npf. sz. megkeresése folytán felhivom a Nagyváradon tartózkodó 1878—1890. évi születésű s a megtartott népfelkelő bemutatás szemlén alkalmatlannak talált borbélymesterségű, valamint 37 évtől 42 éves korban levő borbélymesterségű B) alosztályu népfelkelőket, hogy a folyó évi február hó 4. napján délelőtt 10 órakor (Városháza II. em. 32. sz. szobában) a törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek. Nagyvárad, 1915. február 3. Eleméry Ferenc, katonauügyi tanácsnok.

*** Az Imrik-család gyásza.** A Mindenható kifürkészhetetlen akaratától Imrik Péter táblai tanácselnök családját ismét mély gyász érte. Nemrég veje: Major Ödön honvédszázados a harterén hősi halált szenvedett. A gyászbaborult család fájó könyvei még fel sem szikkadtak, a szívek fájdalma még sajog s már is újabb gyász érte a köztisztelet és közbecsülésben álló családot. Imrik Péter másik vejének: Benda Gyula századosnak kicsinyke kis leánykája: Katinka gyűgőgő ajkait örökre lezárta a halál fagyos lehellete, ártatlan tiszta lelke felszállt a magasba, a többi angyalok közé. A uraga kis halott kihült porait ma, csütörtökön, február 4-én délután 3 órakor adják át az anyaföldnek. A temetés a hadapródiskola tisztii-épületéből megy végbe.

*** Jó a jég.** Bizonyára sok szív dobog meg örvendve e cím olvastára, amely a legélvezetesebb téli sport üde preludiumaként eseng. A tél, máskor fehér hópelyhekkal szórta tele a földet, oszillogó farsangi sípkákat rakott a házak tetéjére és hideg lehelletével befagyasztotta a vizet, hogy annak sima és ragyogó parkettjén jókedvűen suhanjanak végig a korcsolyázó párok. Az idén azonban nem igen élt a földön a téli szépségek romantikája. Mintha az ég bennünket, akik békésen élünk a háború közepett, megakart volna egy kicsit büntetni. Mindig sár volt és csak pár napja kezdődött meg az igazi tél oly annyira várt évadja. Ennek beköszöntője a Nagyváradi Sport Egylet jelentése, amely tudatja, hogy a Bunyitay-ligetben a jégpálya megnyitott. A jégpálya reggel 8 tól este 10-ig áll a közönség rendelkezésére.

*** Betörés a Katolikus Kör vendéglőjébe.** Vakmerő betörés történt tegnap este Ille Jánosnak a Katolikus Kör suterén helyiségében lévő lakásában. Az ismeretlen tettes az udvarról hatolt be a lakásba. Betört az egyik szobába nyíló ablak-szárnyakat, azután a másik szobába ment és itt feltörte a vendéglős bezárt ládáját és onnan körülbelül 200 korona készpénzt vitt el. Érdekes, hogy a szobában levő fonott kosárból kiszorta a ruhaneműeket, a ruhaszekrényt is kinyitotta, azonban mást nem vitt el, csupán csak a ládából a pénzt. A betörést csak későbbben tudták meg a vendéglősök, mert a betörés ideje alatt a konyhában voltak elfoglalva. Mihelyt rájöttek a betörésre jelentették a rendőrségnek, a honnét egy detektív jelent meg a nyomozás megejtésére.

*** Halálozás.** Királyfia karsai Iványi Lajos földbirtokos 75 éves korában elhunyt. Halálát leánya, Iványi Róza és férje Küchler Ferenc és unokái gyászolják. Temetése holnap, február 5-én délelőtt 10 órakor lesz a Halász-utca 37. sz. háztól.

*** Nem szabad vidékre telefonálni.** A háború kitörése után pár nappal nemcsak az interurbán telefonbeszélgetések szűntek be, hanem rövidesen a minimumra redukálták a megyei telefonbeszélgetéseket is. Ez a kényszerhelyzet több mint egy hónapig tartott, aztán a megyei beszélgetéseket megint helyre állították. Így csak az interurbán hiányát éreztük súlyosan. Tegnap azonban egyszerre megint meglepő intézkedés érkezett a nagyváradi postaigazgatósághoz. A rendelet értelmében tegnapról kezdve a megyei telefonbeszélgetéseket ismét beszüntették. E korlátozás előrelátólag pár hétig fog tartani.

*** A Nagyváradi Katolikus Nővédőegylet** vezetősége értesíti a patronesszeket, hogy az újvárosi patronász a legközelebbi vasárnap délután a *Beöthy Ödön-utcai g. kath. iskolában megnyilik.* Itt említjük meg azt is, hogy a váradvelencei leányegyesületbe, amely a múlt év januárjában alakult meg, vasárnap délután fél négykor a váradvelencei templomban ünnepélyes tagfelvétel lesz, amelyet szentbeszéd kíséretében Szilágyi Dózsa premontrei tanár tart.

*** Adományok a Vörös-Kereszt fehérnemű osztályának.** Az Osztrák Magyar Bank tisztviselői a fehérnemű osztály számára, mint februári fizetésük megfelelő százalékát 120 koronát adományoztak. Sztaniszlavszky Adolfné 70 koronát küldött a fehérnemű osztálynak. Vueskies Julia gyűjtése 7 párna, Karácsonyi Linka 2 párna, Isten segits 3 párna. Máthéné Izsópallay 2 párna. Pásztai Ferenéné gyűjtése Nagykerekiből 50 párna. Sebő Imre 10 drb hangjegy. Szeszics Elekné 1 párna. A Vörös Kereszt harmadik háborus délutánja vasárnap február 7-én lesz d. u. 5 órakor. A rendezőségnek sikerült Szathmáry Lászlóné Zsigmondy Anna urnót megnyerni, hogy közreműködjön. A rendezőség kéri azon hölgyeket, kik a 7-ik Háborus délutánra, mint háziasszonyok felvannak kérére, pénteken este 6 órakor legyenek szívesek a Kaszinóba eljönni.

*** Helyreigazítás.** A csapatkórház jötevéinek, vezető hölgyeinek szóló köszönet nyilvánításból Nagy Ödönné urnó neve ki maradt, amelyet ez uton pótol a csapatkórház parancsnoksága.

*** Felülfizetések a Kath. Kör háborus délutánján.** A nagyváradi Kath. Kör által 1915. február hó 2-án rendezett háborus délutánon a következők fizettek felül a jótéknyecéla: Grócz Béla nagyprépost 10 K. Spett Gyula kanonok 10 K, Gabriely Lajos kanonok 10 K, dr Karácsonyi János kanonok 9 K, dr Vueskies Gyula kanonok 5 K, dr Fráter Imre 5 K, dr Lestyán Endre 5 K. Valaki 4 K, Katonapap bácsi 3 K, Hanrély Istvánné 2 K, Gálfi Sándor 2 K, Jancsó Lajos 2 K, Tuka János 1 K, Pekarovitséné 1 K, dr Frankó Józsefné 1 K, egy tüzérbadnagy 1 K. Összesen 71 korona.

*** Szegény árva urilány** falusi papi háznál házvezetői állást keres. A háztartás minden ágában jártas. Esetleges megkeresés a kiadóhivatalba.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, ball s mellékhelyiségekkel álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Három liter családi rumot készíthe bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ara utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x Kiadó lakások. A kamara székházában, (Teleky u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

*** Joghallgató** középiskolai tanulók tanítását jutányosan elvállalja. Cim: a kiadóban.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatásu az Y-po jegyü HARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B. Telefon 13—02

*** Értesítés.** Azon t. üzletfeleinket kik intézetünknel 6% os hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, értesítjük, hogy kívánságukra az ideiglenes kötvényt a nyugta ellenében már kiadhatjuk. Nagyváradi Ipartestületi Hitelszövetkezet. Mezey Mihály-u. 4.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11 számu házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel t. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kapható.**

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János utca 3. szám.

x Köhögés, hurut, rekedtség ellen használjon hurut szeletkét Ara: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 312 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár rt.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számu házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatására céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai árakon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltőny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyváradi, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Legujabb táviratok.

Kivégezték a szerajevói hazaárulókat.

Budapest, február 3. Tud. táv. A szerajevói vár udvarán ma reggel kilenc órakor kivégezték a hazaárulásért halálra ítélt Cabrinovics Velikot, Jovanovics Miskot és Ilies Danilót. A Milovics Jakob halálbüntetését életfogytiglani, a Kerovics Nadjonojót 2) évi súlyos börtönre átváltoztatták.

A küzdelem nyugaton és keleten.

Berlin, február 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A franciáknak Perthesnél levő állásaink ellen intézett támadásait visszavertük. Az arevonál többi részén csak tűzérési harcok folytak.

Keleti hadszíntér.

A kelet-porosországi határon nincs semmi újság. A Visztulától északra a lovasági harcok az oroszoknak a visszaverésével végződtek. A Visztulától délre támadásaink Bolimovtól keletre, Humin falu elfoglalására vezettek.

Vollascidlowieckaért még folyik a harc. Február elsejétől kezdve itt, több mint 4000 oroszot fogtunk el és 6 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Az oroszoknak a Bzura mentén levő állásaink ellen intézett éjjeli támadásait visszavertük. (Min. sajtóosztály.)

A „Vörös Könyv“ megjelent.

Budapest, február 3. Bécsből jelentik, hogy megjelent az osztrák-magyar diplomácia „Vörös Könyv“-e. Ez hatvankilenc aktát tartalmaz, 1914. június 29-től augusztus 21-ig terjedőleg mondja el kronologikus sorrendben az eseményeket. Népies kiadásban több nyelven is kiadják.

A hadifoglyok kicserélése.

Budapest, febr. 3. Zürichből érkezett orosz híradás szerint az osztrák-magyar orosz foglyok kicserélése Romániában lesz.

Dij a legelső német tengeralattjáró elsüllyesztésére.

Budapest, február 3. A „Shipping Gazette“ 200 font sterlinget tűzött ki az első német tengeralattjárót elsüllyesztő kereskedelmi gőzös legényisége számára.

Harcaink az oroszokkal.

Budapest, február 3. Hivatalosan jelentik:

A keleti Beszkidekben az oroszok igen heves újabb támadásait, amelyek éjjel is tartottak, az ellenségnek újból súlyos veszteségeket okozva visszavertük.

Az erdős hegység középső részében a harcok kedvezően alakulnak. A szövetséges csapatok, amelyek tegnap az ellenségtől makacsul védett magaslati állásokat foglaltak el, egyezer embert ejtettek foglyul és több géppuskát zsákmányoltak.

Lengyelországban és Nyugat Galiciában a helyzet változatlan. Nagybárra nyugalom volt. Höfer, altábornagy. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A lemergi kormányzóság menekül.

Budapest, február 3. A „Magyarország“ jelenti: Az északkeleti határon elfogott katonák azt mondják, hogy a lemergi kormányzóság csomagol. Varsó megtartásában nem biznak.

Kárpáti győzelmek.

Budapest, február 3. A „Nap“ jelenti Ungvárról: Az ellenség szándéka az volt, hogy az ungi győzelmeket a duklai szoros felé támadásokkal ellensúlyozza. Észrevettük azonban szándékát és minden támadását visszavertük.

Zemplénből Galiciába vezető szorosok átörhetetlenek. Az oroszok vesztesége jelentékeny.

Ostromállapot Lembergben.

Berlin, febr. 3. (Saját tud.) Dán újságok írják, hogy Lembergben kihirdették az ostromállapotot.

A doktor ur. Ma, esütörtökön este Molnár Ferenc a yik legsikerültebb színpadi alkotása: a Doktor ur lesz műsoron. A kitűnő bohózat kacagató jelenetei sohasem tévesztenek hatást. A Doktor ur előadásait a közönség mindenkor a legvidámabban kagaja végig. A ma esti előadás keretében Tóth Elek (dr. Sárkány), Varsa Gyula (Csathó fogalmazó), Sik Részó (Puzsér), azonkívül Retteghy Margit, Polgár Mariska és T. Pogány Janka jutnak kitűnő szerepekhez.

Jó éjt Mukil! Ennek a kedves, mulatságos jelenetekben gazdag bohózatnak: a „Jó éjt Mukil!“-nak a bemutatója óta igazán nincs szüksége bővebb reklámra. Maga a

publikum volt az, amely szétvitte a Jó éjt Mukil! jó hírnevét és így csak természetes, hogy a mesés bohózat pénteki előadása iránt már most élénk érdeklődés nyilvánul a közönség körében.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Közgyűlési meghívó.

Az „Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság“ Nagyváradon, 1915. február hó 13-án délután 5 és 1/2 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1914. évi üzleteredményről; az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kaposán a felmentvény megadása.
 2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
 3. Jelentés a tiszti nyugdíjalapról.
 4. A választmányból kilépő tagok helyének betöltése.
 5. Az alapszabályok 45-ik szakaszának módosítása és ezzel kapcsolatban indítvány értékpapír-árfolyam különbözeti, tartalék létesítése tárgyában.
 6. Esetleges indítványok.
- Nagyvárad, 1915. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, valamint az évi mérleget az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

JEGYZET. A közgyűlésen az alapszabályok 12 §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg egy órával letétbe, vagy pedig ugyan-ezen időpontig valamely más pénztárnál letétbe levő részvényekről szóló letétjegy tétellett le a pénztárnál.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő **műköszörüldét** nyitottam.

Felállatok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, húzó- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acél-árukat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Agoston mű-
köszörüs

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: A doktor ur.

Péntek: Jó éjt Mukil!

Szombat: Művészt.

Vasárnap délután: Nebántsvirág; este:

A kapitányné (Bemutató.)

1800—1915 szám.

Hirdetmény.

A háboruban a családok ezrei veszítik el fenntartójukat. Az elesett hősök özvegyeit nem hagyja el a magyar társadalom, amely ezekben a nehéz időkben példátlan készséggel siet a hadviselés nyomán támadt bajok enyhítésére.

E nagyarányú társadalmi tevékenység keltette életre azt az eszmét is, hogy intézményesen kell biztosítani a becsület mezején elvérzett katonák családait a háboru után bekövetkező anyagi megpróbáltatások ellen. Ezt a nemes emberbaráti célt kívánja szolgálni a most megalakult „Hungária Hadi Biztosító Pénztár.”

Ez a hadipénztár nyereszkedés kizárásával alkotott, szövetkezeti jellegű, tisztán altruisztikus jóléti intézmény amelynek lényege az, hogy az itthonmaradt hitves, szülő, testvér, munkaadó vagy bárki más beiratja a hadbavonult egyént a hadi pénztárba, a háboru után pedig a tagsági járulékból begyűlt összes befizetéseket felosztják azok közt, akiknek javára a háboruban elhalt tagok biztosítva voltak. Egy-egy befizetés egyszersmindenkorra 5 korona és egy egy hadbavonult után legfeljebb 30 befizetés teljesíthető.

Minél többen lépnek be a pénztár tagjai közé annál nagyobb lesz a háboru után felosztásra kerülő összeg és így közös érdeke mindazoknak, akiknek a haretéren hozzátartozójuk van, hogy a csekély befizetéssel biztosítsák maguknak hozzátartozójuk halála esetére a pénztár bevételeiben való aránylagos részesedést.

A befizető kockázata csupán annyi, hogy ha biztosított hozzátartozója hazatér a háboruból, az érte befizetett csekély tagsági járuléka azoknak a tagoknak javára marad, akik a háboruban elvesztették hozzátartozójukat. Ezt a csekély áldozatot pedig bizonyára szívesen meghozza mindenki, azért az anyagilag nem is értékelhető örömet és előnyöt, amit hozzátartozójának a háboruból való szerenéses megtérése jelent.

Kívánatos, hogy a hazafias és emberbaráti céllal megalakított intézmény a legszélesebb körben váljon ismerté. Ez indítja arra a város tanácsát, hogy a Hungária Hadi Biztosító Pénztárt a legmelegebben ajánlja a város polgárainak figyelmébe abban a meggyőződésben, hogy a város polgárai ezt az intézményt ugyan olyan lelkes készséggel fogják támogatni, aminőt a háboros idők jótékony megvalósításában a város polgárai részéről a város tanácsa örömmel tapasztalt.

Nagyvárad város tanácsának 1915. január 27-én tartott ülésében.

Rimler Károly,
polgármester.

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terazzo, mőkő és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kivonatára angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legkevesebbet és legmesszebb menő juttatás mellett készítjük. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kerli tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Felhívás.

Bűncselekmények nyomozása során a rendőrség több ízben tapasztalta, hogy egyes szállodák, vendéglők, kávéházak és mulatóhelyek tulajdonosai és személyzete a gyansan költségek könnyelműségét csak kihalászni törekednek ahelyett, hogy a törvényes rendelkezések értelmében az illetőkre a rendőrség figyelmét kötelességszerűen nyomban felhívják.

Mint hogy a rendőrségnek ilyen esetben az illető bűnpártolók ellen a büntügyi eljárás bevezetésén kívül kötelessége az iparendélyek megvonása iránt is intézkedni: saját existenciájuk érdekében figyelmeztetem a fogadók, vendéglők, kávéházak és a mulatóhelyek tulajdonosait és személyzetét, hogy különösen a mai rendkívüli időkben a gyanus költségek vagy egyébként is gyanus magaviseletű egyéneknek üzleteikben való tartózkodásáról a rendőrséget nyomban értesítsék.

Nagyvárad, 1915. január hó 30.

Dr. Dajka Endre
r. kapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától

1163—1914. szám.

Hivatalos hirdetmény.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb március hó 1-ig az ebadót városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztók a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres esetleg háromszoros összegében fognak elmarasztaltatni.

Nagyvárad, 1915. január 16.

Gerő.
rendőrfőkapitány

316—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törv. hat. bizottsága, az elhalálozás folytán megüresedett adópénztárnoki állásnak választás útján leendő betöltését a f. év február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, akik a IX-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz, továbbá 300 korona személyi pótlékkal javadalmozott adópénztárnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) f. évi február hó 6-ik napjának délután 5 órájáig annyival inkább adják be, mivel az elkészetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly
polgármester.

Felhívás.

A büntügyi nyomozás sikeréhez főképen két körülmény szükséges: először, hogy a felfedezés után a bűneset nyomban hozassék a rendőrség tudomására, másodsor, hogy mindaddig, míg a rendőrség helyszínre nem érkezik, annak a felfedezőn kívül senki még a közelébe se menjen.

Nagyváradon az utóbbi időben elkövetett bűncselekményeknél az említett követelményekkel szemben éppn az a közönség gyakorlatja, hogy a bűncselekmények elkövetésének színhelyén nem csak az egész család és cselédség, de gyakran az egész ház és környék összes lakosai nyomban összefutnak s megkezdik a nyomozást és csak napok mulva, amidőn az általuk megejtett nyomozás semmi eredményre nem vezetett — jelentik fel az esetet a rendőrségnél.

Min hogy az ilyen hazinyomozás után eredményt nem tud rendszerint a rendőrségi nyomozás is képtelen; saját érdekében felhívom a közönséget arra, hogy lopásokat vagy egyéb bűneseteket a felfedezés után nyomban tenát ejszaka folyamán is jelentsek a rendőrségen, továbbá míg a rendőrség meg nem jelenik, a helyszínek senkit még közelébe se bocsájtanak.

Nagyvárad, 1915. január 18.

Dr. Dajka Endre
rendőrkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. méretű minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.